Ўзбекистон Республикасининг Қонуни 11.06.2026 йилдаги ЎРҚ-1150-сон

Фуқароларнинг меҳнат ҳуқуқлари кафолатлари кучайтирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида.

Мазкур Қонун билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ходимларнинг иш ташлаш ҳуқуқини белгилашга, иш ташлашни амалга ошириш тартиби ва механизмини ҳуқуқий жиҳатдан тартибга солишга қаратилган ўзгартириш ва қўшимчалар киритилмоқда.

Шунингдек Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексининг ҳомиладор аёлларга ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул шахсларга тўлиқсиз иш вақтини белгилашга доир нормалари аниқлаштирилмоқда.

Старая редакция	Новая редакция
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ҚОНУНИ **ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИДА ЖАМОАТ БИРЛАШМАЛАРИ ТЎҒРИСИДА**	
6-модда. Республика жамоат бирлашмалари ва бошқа жамоат бирлашмалари Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти бутун жумҳурият ҳудудида амалга ошириладиган жамоат бирлашмалари жумҳурият жамоат бирлашмаларига киради. Бунда сиёсий партиянинг камида саккизта ҳудудий субъектда (вилоятда), шу жумладан Қорақалпоғистон Республикаси ва Тошкент шаҳрида яшаётган камида йигирма минг, касаба уюшмасининг эса, камида **уч минг** аъзоси бўлиши керак.	6-модда. Республика жамоат бирлашмалари ва бошқа жамоат бирлашмалари Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти бутун жумҳурият ҳудудида амалга ошириладиган жамоат бирлашмалари жумҳурият жамоат бирлашмаларига киради. Бунда сиёсий партиянинг камида саккизта ҳудудий субъектда (вилоятда), шу жумладан Қорақалпоғистон Республикаси ва Тошкент шаҳрида яшаётган камида йигирма минг, касаба уюшмасининг эса, камида **беш юз** аъзоси бўлиши керак.

Старая редакция	Новая редакция
Вилоят, ноҳия, шаҳар, посёлка ва қишлоқ жамоат бирлашмалари маҳаллий жамоат бирлашмаларига киради. Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти бутун вилоят ҳудудида, Тошкент шаҳрида эса бутун шаҳар ҳудудида амалга ошириладиган жамоат бирлашмалари вилоят, Тошкент шаҳар жамоат бирлашмаларига киради. Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти бутун ноҳия (шаҳар) ҳудудида амалга ошириладиган жамоат бирлашмалари ноҳия (шаҳар) жамоат бирлашмаларига киради. Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти посёлка, қишлоқ ҳудудида амалга ошириладиган жамоат бирлашмалари посёлка, қишлоқ жамоат бирлашмаларига киради. Зарурат пайдо бўлган ҳолларда вилоятлараро ва ноҳияларо жамоат ташкилотлари тузилиши мумкин.	Вилоят, ноҳия, шаҳар, посёлка ва қишлоқ жамоат бирлашмалари маҳаллий жамоат бирлашмаларига киради. Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти бутун вилоят ҳудудида, Тошкент шаҳрида эса бутун шаҳар ҳудудида амалга ошириладиган жамоат бирлашмалари вилоят, Тошкент шаҳар жамоат бирлашмаларига киради. Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти бутун ноҳия (шаҳар) ҳудудида амалга ошириладиган жамоат бирлашмалари ноҳия (шаҳар) жамоат бирлашмаларига киради. Уставда белгиланган вазифаларга мувофиқ фаолияти посёлка, қишлоқ ҳудудида амалга ошириладиган жамоат бирлашмалари посёлка, қишлоқ жамоат бирлашмаларига киради. Зарурат пайдо бўлган ҳолларда вилоятлараро ва ноҳияларо жамоат ташкилотлари тузилиши мумкин.
ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИНИНГ ЖИНОЯТ КОДЕКСИ	
218-модда. **Тақиқланган иш ташлашга раҳбарлик қилиш ёки фавқулодда ҳолат шароитида корхона, муассаса ёхуд ташкилотлар ишига тўсқинлик қилиш** **Тақиқланган иш ташлашга раҳбарлик қилиш, шунингдек, фавқулодда ҳолат шароитида корхона, муассаса ёхуд ташкилотлар ишига тўсқинлик қилиш** — базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилдан беш	218-модда**. Фавқулодда ҳолат шароитида корхона, муассаса ёхуд ташкилотлар ишига тўсқинлик қилиш** **Фавқулодда ҳолат шароитида корхона, муассаса ёхуд ташкилотлар ишига тўсқинлик қилиш**— базавий ҳисоблаш миқдорининг эллик бараваридан юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.

Старая редакция	Новая редакция
йилгача озодликни чеклаш ёхуд беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.	
	218[1]-модда. Иш ташлаш тўғрисидаги қонунчиликни бузиш **Ноқонуний иш ташлашга раҳбарлик қилиш, шунингдек иш ташлашда қатнашишга ёки унда қатнашмасликка мажбур қилиш, шундай ҳаракатлар учун маъмурий жазо қўлланилганидан кейин содир этилган бўлса, —** **базавий ҳисоблаш миқдорининг юз бараваридан уч юз бараваригача миқдорда жарима ёки уч юз олтмиш соатгача мажбурий жамоат ишлари ёки бир йилдан уч йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.** **Ушбу модданинг биринчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:** **а) жуда кўп миқдорда зарар етказилишига;** **б) одам ўлишига;** **в) бошқа оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, —** **базавий ҳисоблаш миқдорининг уч юз бараваридан олти юз бараваригача миқдорда жарима ёки икки йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд икки йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.**

Старая редакция	Новая редакция
	Меҳнат қонунчилиги билан иш ташлаш тақиқланган ҳолларда унда иштирок этишга мажбур қилиш ва (ёки) унга раҳбарлик қилиш, — **уч йилдан беш йилгача озодликни чеклаш ёхуд уч йилдан беш йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.** **Ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган ҳаракатлар:** **а) одам ўлишига;** **б) бошқа оғир оқибатларнинг келиб чиқишига сабаб бўлса, —** **беш йилдан ўн йилгача озодликдан маҳрум қилиш билан жазоланади.**
Ўзбекистон Республикасининг Маъмурий жавобгарлик тўғрисидаги кодекси	
	201^2-модда. Иш ташлаш тўғрисидаги қонунчиликни бузиш **Меҳнат қонунчилиги билан иш ташлаш тақиқланган ҳолларда иш ташлашда иштирок этиш, —** **базавий ҳисоблаш миқдорининг уч бараваридан етти бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.** **Ноқонуний иш ташлашга раҳбарлик қилиш, —** **базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн бараваридан ўн беш бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.**

Старая редакция	Новая редакция
	Ушбу модданинг биринчи ёки иккинчи қисмида назарда тутилган ҳуқуқбузарлик мулкий манфаатдор бўлиш эвазига ёки бошқа бирон шахсий манфаатни кўзлаб содир этилган бўлса, — **базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн беш бараваридан ўттиз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.** **Иш ташлашда қатнашишга ёки унда қатнашмасликка мажбур қилиш, —** **базавий ҳисоблаш миқдорининг ўн беш бараваридан ўттиз бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.** **Ушбу модданинг тўртинчи қисмида назарда тутилган ҳуқуқбузарликни хизмат юзасидан, моддий ёки бошқа жиҳатдан айбдорга қарам бўлган шахсга нисбатан содир этиш, —** **базавий ҳисоблаш миқдорининг ўттиз бараваридан эллик бараваригача миқдорда жарима солишга сабаб бўлади.**
245-модда. Жиноят ишлари бўйича судлар Жиноят ишлари бўйича судлар ушбу Кодекснинг 40, 41, 41-1, 42, 43 (бундан тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқларининг бузилиши ҳоллари мустасно), 44, 45, 46, 46-1, 46-2-моддаларида, 47-моддасининг иккинчи — олтинчи қисмларида, 47-1, 47-4, 47-5, 47-6, 47-7, 47-8, 49-1, 49-4, 51-	245-модда. Жиноят ишлари бўйича судлар Жиноят ишлари бўйича судлар ушбу Кодекснинг 40, 41, 41-1, 42, 43 (бундан тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқларининг бузилиши ҳоллари мустасно), 44, 45, 46, 46-1, 46-2-моддаларида, 47-моддасининг иккинчи — олтинчи қисмларида, 47-1, 47-4, 47-5, 47-6, 47-7, 47-8, 49-1, 49-4, 51-

Старая редакция	Новая редакция
2, 51-3, 51-4, 51-5, 51-6, 51-7, 51-8, 51-9, 51-10, 51-11, 52, 56, 56-2, 56-3, 56-4, 57, 58, 59, 59-1, 59-2, 59-3, 59-4, 59-5-моддаларида, 60-моддасининг биринчи қисмида, 61, 61-1, 61-2, 62, 64, 64-1, 66, 67, 68-2-моддаларида, 70-1-моддасининг иккинчи қисмида, 70-2-моддасида, 76-моддасида (сув хўжалиги объектларини шикастлантириш ва гидротехника иншоотларининг хавфсизлиги тўғрисидаги қонунчиликни бузиш билан боғлиқ қисмида), 77-моддасининг учинчи ва тўртинчи қисмларида, 79-моддасининг учинчи қисмида, 90-моддасининг иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмларида, 90-1-моддасида, 91-1-моддасининг тўртинчи қисмида, 92-1, 94, 100-моддаларида, 101 (бундан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Электр энергияси, нефть маҳсулотлари ва газдан фойдаланишни назорат қилиш инспекциясига тааллуқли ишлар мустасно), 102, 103, 104, 105, 106-моддаларида, 107-моддасининг иккинчи қисмида, 108-моддасининг иккинчи қисмида, 110-моддасининг биринчи (мансабдор шахсларга нисбатан) ва иккинчи қисмларида, 111-моддасининг иккинчи қисмида, 112-моддасида (транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этишга оид қисмида), 116-1, 116-2-моддаларида, 117-моддасининг иккинчи қисмида, 119, 1253-моддаларида, 127-моддасининг иккинчи қисмида, 128-10, 131, 132, 133, 133-1, 134-моддаларида, 136-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида, 137-моддасида, 140-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида, 142-	2, 51-3, 51-4, 51-5, 51-6, 51-7, 51-8, 51-9, 51-10, 51-11, 52, 56, 56-2, 56-3, 56-4, 57, 58, 59, 59-1, 59-2, 59-3, 59-4, 59-5-моддаларида, 60-моддасининг биринчи қисмида, 61, 61-1, 61-2, 62, 64, 64-1, 66, 67, 68-2-моддаларида, 70-1-моддасининг иккинчи қисмида, 70-2-моддасида, 76-моддасида (сув хўжалиги объектларини шикастлантириш ва гидротехника иншоотларининг хавфсизлиги тўғрисидаги қонунчиликни бузиш билан боғлиқ қисмида), 77-моддасининг учинчи ва тўртинчи қисмларида, 79-моддасининг учинчи қисмида, 90-моддасининг иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмларида, 90-1-моддасида, 91-1-моддасининг тўртинчи қисмида, 92-1, 94, 100-моддаларида, 101 (бундан Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Электр энергияси, нефть маҳсулотлари ва газдан фойдаланишни назорат қилиш инспекциясига тааллуқли ишлар мустасно), 102, 103, 104, 105, 106-моддаларида, 107-моддасининг иккинчи қисмида, 108-моддасининг иккинчи қисмида, 110-моддасининг биринчи (мансабдор шахсларга нисбатан) ва иккинчи қисмларида, 111-моддасининг иккинчи қисмида, 112-моддасида (транспорт воситаларини бошқариш ҳуқуқидан маҳрум этишга оид қисмида), 116-1, 116-2-моддаларида, 117-моддасининг иккинчи қисмида, 119, 1253-моддаларида, 127-моддасининг иккинчи қисмида, 128-10, 131, 132, 133, 133-1, 134-моддаларида, 136-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида, 137-моддасида, 140-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида, 142-

Старая редакция	Новая редакция
моддасининг иккинчи қисмида, 146-моддасининг учинчи қисмида, 149, 150, 151-моддаларида, 152-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида, 155, 155-1, 155-2, 155-3, 155-4, 155-5, 157, 158-моддаларида, 159-моддасининг биринчи қисмида (бундан кўп квартирали уйлардаги турар жойларни сақлаш ва улардан фойдаланиш қоидаларини, кўп квартирали уй-жой фондидан техник фойдаланиш қоидалари ва нормаларини бузиш ҳоллари мустасно), 160, 160-1, 161 -моддаларида, 164, 165, 165-1, 166, 167, 169, 170, 171, 171-1, 172, 173-моддаларида, 174-модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида, 1741-моддасида, 175-моддасининг бешинчи қисмида, 175-1, 175-2, 175-3, 175-4, 175-5, 175-6, 175-7, 175-8, 175-9, 176, 176-2, 177, 177-1, 177-2, 178, 178-1, 179, 179-1, 179-2, 179-3, 179-4, 179-5, 180, 181, 182, 183, 184-1, 184-2, 184-3, 184-4, 185, 185-1, 185-2, 185-3, 185-4, 185-5, 186, 186-1-моддаларида, 187-моддасининг иккинчи қисмида, 188-1, 188-3, 188-4, 189, 189-1, 189-2, 190, 191, 192-1, 193, 193-1, 193-2, 193-3, 193-4, 194, 194-1, 195, 195-1, 195-2, 196, 196-1, 196-2, 197, 197-1, 197-2, 197-3, 197-4, 197-5, 197-6, 197-7, 197-8, 198-моддаларида, 1982-моддасининг бешинчи қисмида, 198-3, 198-4, 198-5, 198-6, 198-7, 198-9, 199, 200, 200-1, 200-2 (бундан тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқларининг бузилиши ҳоллари мустасно), 201, 201-1, 202, 202-1, 202-2, 203, 203-1, 204, 204-1, 205, 206, 206-1, 207, 208, 209, 209-1, 210, 210-1, 215-2, 215-4, 215-7, 215-8, 216, 217, 218, 219-1, 220, 220-1-моддаларида, 224-1-моддасининг иккинчи, учинчи ва тўртинчи	моддасининг иккинчи қисмида, 146-моддасининг учинчи қисмида, 149, 150, 151-моддаларида, 152-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида, 155, 155-1, 155-2, 155-3, 155-4, 155-5, 157, 158-моддаларида, 159-моддасининг биринчи қисмида (бундан кўп квартирали уйлардаги турар жойларни сақлаш ва улардан фойдаланиш қоидаларини, кўп квартирали уй-жой фондидан техник фойдаланиш қоидалари ва нормаларини бузиш ҳоллари мустасно), 160, 160-1, 161 -моддаларида, 164, 165, 165-1, 166, 167, 169, 170, 171, 171-1, 172, 173-моддаларида, 174-модданинг биринчи ва иккинчи қисмларида, 1741-моддасида, 175-моддасининг бешинчи қисмида, 175-1, 175-2, 175-3, 175-4, 175-5, 175-6, 175-7, 175-8, 175-9, 176, 176-2, 177, 177-1, 177-2, 178, 178-1, 179, 179-1, 179-2, 179-3, 179-4, 179-5, 180, 181, 182, 183, 184-1, 184-2, 184-3, 184-4, 185, 185-1, 185-2, 185-3, 185-4, 185-5, 186, 186-1-моддаларида, 187-моддасининг иккинчи қисмида, 188-1, 188-3, 188-4, 189, 189-1, 189-2, 190, 191, 192-1, 193, 193-1, 193-2, 193-3, 193-4, 194, 194-1, 195, 195-1, 195-2, 196, 196-1, 196-2, 197, 197-1, 197-2, 197-3, 197-4, 197-5, 197-6, 197-7, 197-8, 198-моддаларида, 1982-моддасининг бешинчи қисмида, 198-3, 198-4, 198-5, 198-6, 198-7, 198-9, 199, 200, 200-1, 200-2 (бундан тадбиркорлик субъектлари ҳуқуқларининг бузилиши ҳоллари мустасно), 201, 201-1, 202, 202-1**,201-2** 202-2, 203, 203-1, 204, 204-1, 205, 206, 206-1, 207, 208, 209, 209-1, 210, 210-1, 215-2, 215-4, 215-7, 215-8, 216, 217, 218, 219-1, 220, 220-1-моддаларида, 224-1-моддасининг иккинчи, учинчи ва

Старая редакция	Новая редакция
қисмларида, 224-2-моддасида, 225-моддасининг еттинчи ва саккизинчи қисмларида, 225-1, 226, 227-4, 227-8, 227-9-моддаларида, 227-13-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида, 227-14, 227-15-моддаларида, 227-16-моддасининг иккинчи — бешинчи қисмларида, 227-17, 227-18, 227-19, 227-20, 227-21-моддаларида, 227-22-моддасининг биринчи қисмида, 227-23, 227-24, 227-25, 227-26, 227-27-моддаларида, 228-моддасида (муҳрлар (пломбалар) табиатни муҳофаза этиш тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги учун қўйилган ҳоллар бундан мустасно), 230, 231, 232, 233, 234, 237, 238, 239, 239-1, 239-2, 240, 241, 241-5 (бундан лицензия беришда ногиронлиги бўлган шахсларга қулай шарт-шароитлар яратишга доир қисми мустасно), 241-7 ва 241-9-моддаларида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар ҳақидаги ишларни кўриб чиқади. Агар ҳуқуқбузар ҳуқуқбузарлик фактини инкор этса, жиноят ишлари бўйича судлар маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги бошқа ишларни ҳам, худди шунингдек содир этилган маъмурий ҳуқуқбузарликнинг кам аҳамиятлилиги сабабли ҳуқуқбузарни маъмурий жавобгарликдан озод қилиш ҳақидаги ёки енгилроқ маъмурий жазо қўллаш тўғрисидаги масалаларни ҳал этиш учун ўзларига топширилган ишларни ҳам бевосита кўриб чиқади. Жиноят ишлари бўйича судлар якка тартибдаги тадбиркорлар ва (ёки) уларнинг ходимлари, юридик шахс бўлган тадбиркорлик субъектларининг мансабдор	тўртинчи қисмларида, 224-2-моддасида, 225-моддасининг еттинчи ва саккизинчи қисмларида, 225-1, 226, 227-4, 227-8, 227-9-моддаларида, 227-13-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида, 227-14, 227-15-моддаларида, 227-16-моддасининг иккинчи — бешинчи қисмларида, 227-17, 227-18, 227-19, 227-20, 227-21-моддаларида, 227-22-моддасининг биринчи қисмида, 227-23, 227-24, 227-25, 227-26, 227-27-моддаларида, 228-моддасида (муҳрлар (пломбалар) табиатни муҳофаза этиш тўғрисидаги қонунчилик бузилганлиги учун қўйилган ҳоллар бундан мустасно), 230, 231, 232, 233, 234, 237, 238, 239, 239-1, 239-2, 240, 241, 241-5 (бундан лицензия беришда ногиронлиги бўлган шахсларга қулай шарт-шароитлар яратишга доир қисми мустасно), 241-7 ва 241-9-моддаларида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар ҳақидаги ишларни кўриб чиқади. Агар ҳуқуқбузар ҳуқуқбузарлик фактини инкор этса, жиноят ишлари бўйича судлар маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги бошқа ишларни ҳам, худди шунингдек содир этилган маъмурий ҳуқуқбузарликнинг кам аҳамиятлилиги сабабли ҳуқуқбузарни маъмурий жавобгарликдан озод қилиш ҳақидаги ёки енгилроқ маъмурий жазо қўллаш тўғрисидаги масалаларни ҳал этиш учун ўзларига топширилган ишларни ҳам бевосита кўриб чиқади. Жиноят ишлари бўйича судлар якка тартибдаги тадбиркорлар ва (ёки) уларнинг ходимлари, юридик шахс бўлган тадбиркорлик субъектларининг мансабдор

Старая редакция	Новая редакция
шахслари ва (ёки) бошқа ходимлари томонидан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш чоғида содир этилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни ҳам кўриб чиқади, бундан ушбу Кодекс 50-1, 51-1-моддаларида, 60-моддасининг иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмларида, 60-1, 65, 68, 68-1, 85-1-моддаларида, 99-моддасининг биринчи — еттинчи, тўққизинчи — ўн биринчи қисмларида (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги соҳасида назорат қилиш инспекциясига оид қисмида), 99-моддасининг саккизинчи қисмида (Ўзбекистон Республикаси Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлигига оид қисмида), 99-моддасининг ўн иккинчи қисмида (Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги ҳузуридаги Ижтимоий инспекциясига оид қисмида), 159-моддасининг биринчи қисмида (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги соҳасида назорат қилиш инспекциясига оид қисмида), иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмларида, 163, 163-1-моддаларида, 175-моддасининг биринчи, иккинчи, учинчи, тўртинчи, олтинчи ва еттинчи қисмларида, 211 ва 283-моддаларида назарда тутилган ҳоллар мустасно Ушбу моддада назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар жиноят ишлари бўйича туман (шаҳар) судининг тергов судьяси томонидан кўриб чиқилади.	шахслари ва (ёки) бошқа ходимлари томонидан тадбиркорлик фаолиятини амалга ошириш чоғида содир этилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни ҳам кўриб чиқади, бундан ушбу Кодекс 50-1, 51-1-моддаларида, 60-моддасининг иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмларида, 60-1, 65, 68, 68-1, 85-1-моддаларида, 99-моддасининг биринчи — еттинчи, тўққизинчи — ўн биринчи қисмларида (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги соҳасида назорат қилиш инспекциясига оид қисмида), 99-моддасининг саккизинчи қисмида (Ўзбекистон Республикаси Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги вазирлигига оид қисмида), 99-моддасининг ўн иккинчи қисмида (Ўзбекистон Республикаси Президенти ҳузуридаги Ижтимоий ҳимоя миллий агентлиги ҳузуридаги Ижтимоий инспекциясига оид қисмида), 159-моддасининг биринчи қисмида (Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги Қурилиш ва уй-жой коммунал хўжалиги соҳасида назорат қилиш инспекциясига оид қисмида), иккинчи, учинчи ва тўртинчи қисмларида, 163, 163-1-моддаларида, 175-моддасининг биринчи, иккинчи, учинчи, тўртинчи, олтинчи ва еттинчи қисмларида, 211 ва 283-моддаларида назарда тутилган ҳоллар мустасно Ушбу моддада назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар жиноят ишлари бўйича туман (шаҳар) судининг тергов судьяси томонидан кўриб чиқилади.

Старая редакция	Новая редакция
255-модда. Давлат меҳнат инспекциясининг мансабдор шахслари Давлат меҳнат инспекциясининг мансабдор шахслари ушбу Кодекснинг 49, 49-2, 49-3, 50, 50-1, 51 ва 229-моддаларида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқади. Маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқишга ва маъмурий жазо чораларини қўллашга қуйидагилар ҳақлидир: меҳнат тўғрисидаги қонунчиликни ва аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун — меҳнат бўйича давлат инспекторлари, меҳнат бўйича давлат ҳуқуқий инспекторлари; меҳнатни муҳофаза қилиш, иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун — меҳнат бўйича давлат инспекторлари, меҳнат бўйича давлат техник инспекторлари, меҳнат шароитлари бўйича давлат экспертлари.	255-модда. Давлат меҳнат инспекциясининг мансабдор шахслари Давлат меҳнат инспекциясининг мансабдор шахслари ушбу Кодекснинг 49, 49-2, 49-3, 50, 50-1, 51 ва 229-моддаларида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқади. Маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишларни кўриб чиқишга ва маъмурий жазо чораларини қўллашга қуйидагилар ҳақлидир: меҳнат тўғрисидаги қонунчиликни ва аҳолини иш билан таъминлаш тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун — меҳнат бўйича давлат инспекторлари, меҳнат бўйича давлат ҳуқуқий инспекторлари; меҳнатни муҳофаза қилиш, иш берувчининг фуқаролик жавобгарлигини мажбурий суғурта қилиш тўғрисидаги қонунчиликни бузганлик учун — меҳнат бўйича давлат инспекторлари, меҳнат бўйича давлат техник инспекторлари, меҳнат шароитлари бўйича давлат экспертлари. **Ушбу Кодекснинг 201-2-моддасида назарда тутилган ҳуқуқбузарлик аниқланган тақдирда, меҳнат бўйича давлат инспекторлари маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисида баённома тузади ҳамда уни ушбу Кодекснинг 282-моддасида белгиланган тартибда судга кўриб чиқиш учун юборади**

Старая редакция	Новая редакция
305-модда. Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишни кўриб чиқиш муддатлари Маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги иш мазкур ишни кўриб чиқишга ваколатли орган (мансабдор шахс) томонидан маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги баённома ва ишга оид бошқа материаллар олинган кундан бошлаб ўн беш кунлик муддат ичида кўриб чиқилади. Ушбу Кодекснинг 51-2, 51-3, 51-4, 51-5, 51-6, 51-7, 51-8, 51-9, 170, 180, 181, 183, 187, 194, 194-1, 196-1-моддаларида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар бир сутка мобайнида кўриб чиқилади, ушбу Кодекснинг 47-моддасида, 164-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида, 197-5, 197-7, 201, 202, 203, 204, 205-моддаларида назарда тутилган ишлар — уч сутка ичида, ушбу Кодекснинг 61-моддасида назарда тутилган ишлар эса — беш сутка ичида кўриб чиқилади. Ушбу Кодекснинг 56, 57, 58-моддаларида, 611-моддаси биринчи қисмида, 94, 165-1, 184-2, 184-3, 189, 189-1, 201, 202-1-моддаларида, 224-1-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида, 225-моддасининг биринчи — учинчи қисмларида, 239, 240, 241-моддаларида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар, улар чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан содир этилганда, бир сутка мобайнида кўриб чиқилади.	305-модда. Маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги ишни кўриб чиқиш муддатлари Маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги иш мазкур ишни кўриб чиқишга ваколатли орган (мансабдор шахс) томонидан маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги баённома ва ишга оид бошқа материаллар олинган кундан бошлаб ўн беш кунлик муддат ичида кўриб чиқилади. Ушбу Кодекснинг 51-2, 51-3, 51-4, 51-5, 51-6, 51-7, 51-8, 51-9, 170, 180, 181, 183, 187, 194, 194-1, 196-1-моддаларида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар бир сутка мобайнида кўриб чиқилади, ушбу Кодекснинг 47-моддасида, 164-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида, 197-5, 197-7, 201,**201-2** 202, 203, 204, 205-моддаларида назарда тутилган ишлар — уч сутка ичида, ушбу Кодекснинг 61-моддасида назарда тутилган ишлар эса — беш сутка ичида кўриб чиқилади. Ушбу Кодекснинг 56, 57, 58-моддаларида, 611-моддаси биринчи қисмида, 94, 165-1, 184-2, 184-3, 189, 189-1, 201, 202-1-моддаларида, 224-1-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларида, 225-моддасининг биринчи — учинчи қисмларида, 239, 240, 241-моддаларида назарда тутилган маъмурий ҳуқуқбузарликлар тўғрисидаги ишлар, улар чет эл фуқаролари ва фуқаролиги бўлмаган шахслар томонидан содир этилганда, бир сутка мобайнида кўриб чиқилади.

Старая редакция	Новая редакция
Ушбу Кодекс 271-моддасининг 11-бандида назарда тутилган ҳолатлар мавжуд бўлган тақдирда, маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳақидаги иш маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги баённома ва ишнинг бошқа материаллари ишни кўриб чиқишга ваколатли орган (мансабдор шахс) томонидан олинган кундан эътиборан ўттиз кунлик муддатда кўриб чиқилади.	Ушбу Кодекс 271-моддасининг 11-бандида назарда тутилган ҳолатлар мавжуд бўлган тақдирда, маъмурий ҳуқуқбузарлик ҳақидаги иш маъмурий ҳуқуқбузарлик тўғрисидаги баённома ва ишнинг бошқа материаллари ишни кўриб чиқишга ваколатли орган (мансабдор шахс) томонидан олинган кундан эътиборан ўттиз кунлик муддатда кўриб чиқилади.
Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик процессуал кодекси	
50-модда. Ишда прокурорнинг иштироки Прокурор фақат қонунда назарда тутилган ҳолларда, шунингдек давлатнинг қонун билан қўриқланадиган манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида ерга оид ҳуқуқий муносабатлар, давлат мулки, давлатга етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш ва давлат бюджетидан ундирувлар билан боғлиқ ишларда ёки прокурорнинг даъво аризаси (аризаси) асосида қўзғатилган ишларда иштирок этиши мумкин. Прокурор бошқа шахсларнинг аризаси билан қўзғатилган ишнинг муҳокамасида ўз ташаббуси билан иштирок этиши мумкин эмас. Прокурор давлат манфаатларини ҳимоя қилиш учун судга ариза билан мурожаат қилиши мумкин. Агар фуқаро соғлиғининг ҳолати, ёши ёки бошқа сабабларга кўра судда ўз ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини шахсан ҳимоя қилиш имкониятига эга бўлмаса, прокурор фуқаронинг бузилган ҳуқуқлари,	50-модда. Ишда прокурорнинг иштироки Прокурор фақат қонунда назарда тутилган ҳолларда, шунингдек давлатнинг қонун билан қўриқланадиган манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида ерга оид ҳуқуқий муносабатлар, давлат мулки, давлатга етказилган зарарнинг ўрнини қоплаш ва давлат бюджетидан ундирувлар **эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш, иш ташлашни тўхтатиб туриш, иш ташлашни ноқонуний деб топиш** билан боғлиқ ишларда ёки прокурорнинг даъво аризаси (аризаси) асосида қўзғатилган ишларда иштирок этиши мумкин. Прокурор бошқа шахсларнинг аризаси билан қўзғатилган ишнинг муҳокамасида ўз ташаббуси билан иштирок этиши мумкин эмас. Прокурор давлат манфаатларини ҳимоя қилиш учун судга ариза билан мурожаат қилиши мумкин. Агар фуқаро соғлиғининг ҳолати, ёши ёки бошқа сабабларга кўра судда ўз ҳуқуқлари, эркинликлари ва

Старая редакция	Новая редакция
эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш учун ариза билан судга мурожаат этиш ҳуқуқига эга. Фуқаролик ишлари бўйича туманлараро, туман, шаҳар судларига даъво аризасини (аризани) — Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар, туманлар, шаҳарлар прокурорлари ва уларга тенглаштирилган прокурорлар ёки уларнинг ўринбосарлари, Қорақалпоғистон Республикаси судига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар судларига эса — Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар прокурорлари ёки уларнинг ўринбосарлари тақдим этади. Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ёки унинг ўринбосарлари Ўзбекистон Республикасининг барча фуқаролик ишлари бўйича судларига даъво аризасини (аризани) тақдим этишга ҳақли.	қонуний манфаатларини шахсан ҳимоя қилиш имкониятига эга бўлмаса, прокурор фуқаронинг бузилган ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш учун ариза билан судга мурожаат этиш ҳуқуқига эга. Фуқаролик ишлари бўйича туманлараро, туман, шаҳар судларига даъво аризасини (аризани) — Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар, туманлар, шаҳарлар прокурорлари ва уларга тенглаштирилган прокурорлар ёки уларнинг ўринбосарлари, Қорақалпоғистон Республикаси судига, вилоятлар ва Тошкент шаҳар судларига эса — Қорақалпоғистон Республикаси, вилоятлар, Тошкент шаҳар прокурорлари ёки уларнинг ўринбосарлари тақдим этади. Ўзбекистон Республикаси Бош прокурори ёки унинг ўринбосарлари Ўзбекистон Республикасининг барча фуқаролик ишлари бўйича судларига даъво аризасини (аризани) тақдим этишга ҳақли.
266-модда. Дарҳол ижро этилиши лозим бўлган ҳал қилув қарорлари Суднинг қуйидаги: 1) алиментлар ундириш тўғрисидаги; 2) ходимга уч ойлик иш ҳақидан ортиқ бўлмаган иш ҳақини ундириб бериш тўғрисидаги; 3) майиб бўлганлик ёки соғлиққа бошқача тарзда шикаст етказилганлиги, шунингдек боқувчиси вафот этганлиги натижасида кўрилган зарарнинг ўрнини қоплаш учун тўловлар ундириш тўғрисидаги;	266-модда. Дарҳол ижро этилиши лозим бўлган ҳал қилув қарорлари Суднинг қуйидаги: 1) алиментлар ундириш тўғрисидаги; 2) ходимга уч ойлик иш ҳақидан ортиқ бўлмаган иш ҳақини ундириб бериш тўғрисидаги; 3) майиб бўлганлик ёки соғлиққа бошқача тарзда шикаст етказилганлиги, шунингдек боқувчиси вафот этганлиги натижасида кўрилган зарарнинг ўрнини қоплаш учун тўловлар ундириш тўғрисидаги;

Старая редакция	Новая редакция
4) меҳнат шартномаси ғайриқонуний равишда бекор қилинган ходимни ёки ғайриқонуний равишда бошқа ишга ўтказилган ходимни аввалги ишига тиклаш тўғрисидаги, шунингдек меҳнат шартномасини бекор қилиш асосларининг таърифини ўзгартириш тўғрисидаги;	4) меҳнат шартномаси ғайриқонуний равишда бекор қилинган ходимни ёки ғайриқонуний равишда бошқа ишга ўтказилган ходимни аввалги ишига тиклаш тўғрисидаги, шунингдек меҳнат шартномасини бекор қилиш асосларининг таърифини ўзгартириш тўғрисидаги;
	4-1) эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш, иш ташлашни тўхтатиб туриш, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги
5) сил касаллигининг юқумли шаклига чалинган шахсни сил касаллигига қарши курашиш муассасасининг ихтисослаштирилган бўлинмасига ғайриихтиёрий тартибда ётқизиш тўғрисидаги ёки унинг ушбу муассасада ётиши муддатини узайтириш тўғрисидаги;	5) сил касаллигининг юқумли шаклига чалинган шахсни сил касаллигига қарши курашиш муассасасининг ихтисослаштирилган бўлинмасига ғайриихтиёрий тартибда ётқизиш тўғрисидаги ёки унинг ушбу муассасада ётиши муддатини узайтириш тўғрисидаги;
6) судда ишни муҳокама қилиш вақтида жавобгар даъвони бутунлай ёки қисман тан олганлигига қараб, тўлиқ ёки қисман қаноатлантирилган талаблар бўйича чиқарилган ҳал қилув қарорлари дарҳол ижро этилиши керак.	6) судда ишни муҳокама қилиш вақтида жавобгар даъвони бутунлай ёки қисман тан олганлигига қараб, тўлиқ ёки қисман қаноатлантирилган талаблар бўйича чиқарилган ҳал қилув қарорлари дарҳол ижро этилиши керак.
	23-3-боб. Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш, иш ташлашни тўхтатиб туриш, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги ишларни юритиш хусусиятлари
	270-11-модда. Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш, иш ташлашни тўхтатиб туриш, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги ишларни кўриш тартиби

Старая редакция	Новая редакция
	Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш, иш ташлашни тўхтатиб туриш, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги ишлар фуқаролик суд ишларини юритишнинг умумий қоидалари бўйича, мазкур бобда белгиланган хусусиятлар инобатга олинган ҳолда суд томонидан кўриб чиқилади.
	270-12-модда. Даъво аризасини бериш **Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги даъво аризаси судга иш берувчи ёхуд прокурор томонидан берилади.** **Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги даъво аризаси тегишинча мазкур иш ташлаш амалга ошириладиган, амалга оширилаётган, амалга оширилган жойдаги судда кўриб чиқилади.**
	270-13-модда. Даъво аризасининг шакли ҳамда мазмуни **Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги даъво аризаси ушбу Кодекснинг**

Старая редакция	Новая редакция
	189-моддасида назарда тутилган талабларга мувофиқ бўлиши керак. **Даъво аризасида қуйидагилар ҳам кўрсатилиши керак:** **1) иш ташлаш ўтказилаётган ташкилотнинг номи;** **2) иш ташлашни эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилинган сана, иш ташлаш амалга ошириладиган (амалга оширилаётган, амалга оширилган) сана ва жой;** **3) даъвогарнинг фикрига кўра, иш ташлаш туфайли бузилаётган ҳуқуқлар, эркинликлар ва қонуний манфаатлар тўғрисидаги маълумотлар;** **4) даъвогарнинг фикрига кўра, иш ташлаш қайси қонун ҳужжатларига зид бўлса, ўша қонун ҳужжатлари.** **Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги даъво аризасида иш ташлашни кечиктириш ёки тўхтатиб туриш муддати ҳам кўрсатилиши лозим.** **Даъво аризасига ушбу Кодекснинг 191-моддасида кўрсатилган ҳужжатлар, шунингдек иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарор илова қилинади.**
	270-14-модда. Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги ишлар бўйича суд муҳокамасининг хусусиятлари

Старая редакция	Новая редакция
	Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги ишлар даъво аризаси берилган кундан эътиборан ўн кунлик муддатда суд томонидан иш берувчи, иш ташлашга раҳбарлик қилувчи, шунингдек прокурор иштирокида кўриб чиқилади. Учинчи шахслар суд мажлисига чақирилиши мумкин. **Иш муҳокамасининг вақти ва жойи тўғрисида тегишли тарзда хабардор қилинган тарафлар ва ишда иштирок этувчи бошқа шахслар суд мажлисига келмаса, иш уларнинг йўқлигида кўрилиши мумкин.** **Иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги ишни кўриб чиқиш чоғида суд иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарорнинг қонунийлигини, иш ташлашни амалга оширишнинг қонунда белгиланган талабларига риоя этилганлигини текширади, шунингдек иш ташлаш туфайли ҳуқуқлар, эркинликлар ва қонуний манфаатлар бузилган-бузилмаганлигини аниқлайди.**
	270-15-модда. Суднинг ҳал қилув қарори **Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги, иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги, иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги иш бўйича ҳал қилув қарори**

Старая редакция	Новая редакция
	ушбу Кодекснинг 23-бобида белгиланган қоидаларга кўра суд томонидан қабул қилинади. **Иш ташлаш ноқонуний деб топилган тақдирда, суд тегишли жавобгарлик масаласини ҳал этиш тўғрисида прокурорга хабар қилади.** **Суд иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарорнинг ва иш ташлашнинг қонунга мувофиқ эканлигини ҳамда иш ташлаш туфайли ҳуқуқлар, эркинликлар ва қонуний манфаатлар бузилмаётганлигини аниқласа, арз қилинган талабни қаноатлантиришни рад этиш тўғрисида ҳал қилув қарори қабул қилади.** **Суднинг эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш тўғрисидаги ёки иш ташлашни тўхтатиб туриш ҳақидаги даъво аризасини қаноатлантириш тўғрисидаги ҳал қилув қарорида эълон қилинган иш ташлашни кечиктириш ёки иш ташлашни тўхтатиб туриш муддати кўрсатилади ва у эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш ёки иш ташлашни тўхтатиб туриш учун асос бўлади**
Ўзбекистон Республикасининг Қонуни Касаба уюшмалари тўғрисида	
44-модда. Касаба уюшмаларининг инспекцияларини тузиш Ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига тааллуқли бўлган норматив-ҳуқуқий	44-модда. Касаба уюшмаларининг инспекцияларини тузиш Ходимларнинг ижтимоий-иқтисодий ҳуқуқ ва манфаатларига тааллуқли бўлган норматив-ҳуқуқий

Старая редакция	Новая редакция
ҳужжатларга ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатларга риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини амалга ошириш мақсадида касаба уюшмаларининг, улар бирлашмаларининг ва бўлинмаларининг тузилмасида касаба уюшмаларининг **тегишли инспекторлари фаолият кўрсатадиган инспекциялар** (бундан буён матнда касаба уюшмаларининг инспекциялари деб юритилади) тузилиши мумкин. Касаба уюшмаларининг инспекцияси тўғрисидаги низом тегишли касаба уюшмаси ёки касаба уюшмалари бирлашмаси томонидан тасдиқланади.	ҳужжатларга ҳамда техник жиҳатдан тартибга солиш соҳасидаги норматив ҳужжатларга риоя этилиши устидан жамоатчилик назоратини амалга ошириш мақсадида касаба уюшмаларининг, улар бирлашмаларининг ва бўлинмаларининг тузилмасида касаба уюшмаларининг **тегишли маъмурий ваколатга эга бўлмаган инспекторлари фаолият кўрсатадиган инспекциялар** (бундан буён матнда касаба уюшмаларининг инспекциялари деб юритилади) тузилиши мумкин. Касаба уюшмаларининг инспекцияси тўғрисидаги низом тегишли касаба уюшмаси ёки касаба уюшмалари бирлашмаси томонидан тасдиқланади.
	45[1]-модда. Касаба уюшмалари инспекцияларининг Давлат меҳнат инспекцияси билан ўзаро ҳамкорлиги **Касаба уюшмаларининг инспекциялари, шунингдек Давлат меҳнат инспекцияси ўз фаолиятларини ўзаро ҳамкорликда амалга оширишлари мумкин. Бунинг учун исталган тараф иккинчи тарафга ҳамкорлик тўғрисида келишув, меморандум ва бошқа битим тузиш тўғрисида таклиф билан чиқишлари мумкин.** **Тарафлар ўртасида имзоланган келишув, меморандум ва бошқа битим уни имзолаган тарафнинг ички фаолиятига аралашишни, шунингдек унинг фаолиятини бирор-бир тарзда чекловчи нормани ўз ичига олиши мумкин эмас**

Старая редакция	Новая редакция
Ўзбекистон Республикасининг Меҳнат кодекси	
36-модда. Меҳнат жамоаси Иш берувчида меҳнат шартномаси асосида меҳнат фаолиятини амалга ошираётган барча ходимлар меҳнат жамоасини ташкил этади. Меҳнат жамоаси ижтимоий шериклик соҳасидаги ўз ваколатларини умумий йиғилиш (конференция) ўтказиш орқали амалга оширади. Меҳнат жамоасининг умумий йиғилиши, агар унда иш берувчида меҳнат шартномаси асосида меҳнат фаолиятини амалга ошираётган ходимларнинг ярмидан кўпроғи ҳозир бўлса, ваколатли ҳисобланади. Меҳнат жамоасининг конференцияси, агар унда ташкилот бўлинмалари делегатларининг камида учдан икки қисми ҳозир бўлса, ваколатли ҳисобланади. Меҳнат жамоаси умумий йиғилишининг (конференциясининг) қарори, агар умумий йиғилишда (конференцияда) иштирок этаётган ходимларнинг (делегатларнинг) эллик фоизидан кўпроғи уни ёқлаб овоз берган бўлса, қабул қилинган ҳисобланади. Меҳнат жамоасининг умумий йиғилиши (конференцияси): ходимларнинг меҳнат жамоаси манфаатларини ифодалаш ваколати берилган вакиллик органини белгилайди;	36-модда. Меҳнат жамоаси Иш берувчида меҳнат шартномаси асосида меҳнат фаолиятини амалга ошираётган барча ходимлар меҳнат жамоасини ташкил этади. Меҳнат жамоаси ижтимоий шериклик соҳасидаги ўз ваколатларини умумий йиғилиш (конференция) ўтказиш орқали амалга оширади. Меҳнат жамоасининг умумий йиғилиши, агар унда иш берувчида меҳнат шартномаси асосида меҳнат фаолиятини амалга ошираётган ходимларнинг ярмидан кўпроғи ҳозир бўлса, ваколатли ҳисобланади. Меҳнат жамоасининг конференцияси, агар унда ташкилот бўлинмалари делегатларининг камида учдан икки қисми ҳозир бўлса, ваколатли ҳисобланади. Меҳнат жамоаси умумий йиғилишининг (конференциясининг) қарори, агар умумий йиғилишда (конференцияда) иштирок этаётган ходимларнинг (делегатларнинг) эллик фоизидан кўпроғи уни ёқлаб овоз берган бўлса, қабул қилинган ҳисобланади. Меҳнат жамоасининг умумий йиғилиши (конференцияси): ходимларнинг меҳнат жамоаси манфаатларини ифодалаш ваколати берилган вакиллик органини белгилайди;

Старая редакция	Новая редакция
жамоа шартномасини маъқуллаш ёки маъқулламаслик тўғрисида қарор қабул қилади; амал қилиши тегишли ходимларга ва иш берувчига нисбатан татбиқ этиладиган жамоа келишувларининг, шунингдек жамоа шартномасининг ижро этилиши устидан назоратни амалга оширади; жамоа келишувининг, жамоа шартномасининг тарафлар томонидан ижро этилиши самарадорлигига баҳо беради; қонунчиликка ва меҳнат ҳақидаги бошқа ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ ўзга ваколатларни амалга оширади.	жамоа шартномасини маъқуллаш ёки маъқулламаслик тўғрисида қарор қабул қилади; амал қилиши тегишли ходимларга ва иш берувчига нисбатан татбиқ этиладиган жамоа келишувларининг, шунингдек жамоа шартномасининг ижро этилиши устидан назоратни амалга оширади; жамоа келишувининг, жамоа шартномасининг тарафлар томонидан ижро этилиши самарадорлигига баҳо беради; **иш ташлашга оид масалалар тўғрисида қарор қабул қилади** қонунчиликка ва меҳнат ҳақидаги бошқа ҳуқуқий ҳужжатларга мувофиқ ўзга ваколатларни амалга оширади.
186-модда. Тўлиқсиз иш вақти Меҳнат шартномаси тарафларининг келишувига кўра ходимга ишга қабул қилиш чоғида ва кейинчалик тўлиқсиз иш вақти (тўлиқсиз иш куни (смена) ва (ёки) тўлиқсиз иш ҳафтаси, шу жумладан иш кунини қисмларга бўлган ҳолда) белгиланиши мумкин. Тўлиқсиз иш вақти ҳам муддати чекланмаган ҳолда, ҳам меҳнат шартномаси тарафлари келишган ҳар қандай муддатга белгиланиши мумкин. Иш берувчи: ушбу Кодекснинг 398-моддасига мувофиқ ҳомиладор аёлнинг, ўн тўрт ёшгача бўлган бола (ўн олти ёшгача бўлган ногиронлиги бўлган бола) ота-онасидан бирининг (ота-онанинг ўрнини босувчи шахснинг), шунингдек оиланинг	186-модда. Тўлиқсиз иш вақти Меҳнат шартномаси тарафларининг келишувига кўра ходимга ишга қабул қилиш чоғида ва кейинчалик тўлиқсиз иш вақти (тўлиқсиз иш куни (смена) ва (ёки) тўлиқсиз иш ҳафтаси, шу жумладан иш кунини қисмларга бўлган ҳолда) белгиланиши мумкин. Тўлиқсиз иш вақти ҳам муддати чекланмаган ҳолда, ҳам меҳнат шартномаси тарафлари келишган ҳар қандай муддатга белгиланиши мумкин. Иш берувчи: ушбу Кодекснинг 398-моддасига мувофиқ ҳомиладор аёлнинг, ўн тўрт ёшгача бўлган бола (ўн олти ёшгача бўлган ногиронлиги бўлган бола) ота-онасидан бирининг (ота-онанинг ўрнини босувчи шахснинг), шунингдек оиланинг

Старая редакция	Новая редакция
бетоб аъзосини парваришлашни амалга ошираётган шахснинг илтимосига кўра тиббий хулосага биноан; ногиронлиги бўлган шахснинг илтимосига кўра, агар мазкур шахс учун иш вақтини белгилаш ушбу Кодекс 424-моддасининг иккинчи қисмига мувофиқ тиббий-ижтимоий эксперт комиссиясининг тавсияларида назарда тутилган бўлса; ушбу Кодексда ёки меҳнат ҳақидаги бошқа ҳуқуқий ҳужжатларда назарда тутилган ўзга ҳолларда тўлиқсиз иш кунини белгилаши шарт. Ушбу модданинг иккинчи қисмида санаб ўтилган шахслар учун тўлиқсиз иш вақти ходим учун қулай бўлган муддатга, бироқ тўлиқсиз иш вақтини мажбурий равишда белгилаш учун асос бўлган ҳолатлар мавжуд бўлган даврдан ортиқ бўлмаган муддатга белгиланади, иш вақтининг ва дам олиш вақтининг режими, шу жумладан ҳар кунги ишнинг (сменанинг) давомийлиги, ишнинг бошланиш ва тугаш вақти, ишдаги танаффуслар вақти эса ушбу иш берувчидаги ишлаб чиқариш (иш) шароитлари ҳисобга олинган ҳолда ходимнинг истакларига мувофиқ белгиланади. Бунда ногиронлиги бўлган шахслар тўлиқсиз иш вақтининг давомийлиги ва иш режими тиббий-ижтимоий эксперт комиссиясининг тавсияларига мувофиқ белгиланиши керак. Тўлиқсиз иш вақти шартларида ишлаганда ходимнинг меҳнатига ҳақ тўлаш у ишлаб берган вақтга мутаносиб	бетоб аъзосини парваришлашни амалга ошираётган шахснинг илтимосига кўра тиббий хулосага биноан; **ушбу Кодекснинг 398-моддасига мувофиқ** ногиронлиги бўлган шахснинг илтимосига кўра, агар мазкур шахс учун иш вақтини белгилаш ушбу Кодекс 424-моддасининг иккинчи қисмига мувофиқ тиббий-ижтимоий эксперт комиссиясининг тавсияларида назарда тутилган бўлса; ушбу Кодексда ёки меҳнат ҳақидаги бошқа ҳуқуқий ҳужжатларда назарда тутилган ўзга ҳолларда тўлиқсиз иш кунини белгилаши шарт. Ушбу модданинг иккинчи қисмида санаб ўтилган шахслар учун тўлиқсиз иш вақти ходим учун қулай бўлган муддатга, бироқ тўлиқсиз иш вақтини мажбурий равишда белгилаш учун асос бўлган ҳолатлар мавжуд бўлган даврдан ортиқ бўлмаган муддатга белгиланади, иш вақтининг ва дам олиш вақтининг режими, шу жумладан ҳар кунги ишнинг (сменанинг) давомийлиги, ишнинг бошланиш ва тугаш вақти, ишдаги танаффуслар вақти эса ушбу иш берувчидаги ишлаб чиқариш (иш) шароитлари ҳисобга олинган ҳолда ходимнинг истакларига мувофиқ белгиланади. Бунда ногиронлиги бўлган шахслар тўлиқсиз иш вақтининг давомийлиги ва иш режими тиббий-ижтимоий эксперт комиссиясининг тавсияларига мувофиқ белгиланиши керак. Тўлиқсиз иш вақти шартларида ишлаганда ходимнинг меҳнатига ҳақ тўлаш у ишлаб берган вақтга мутаносиб

Старая редакция	Новая редакция
равишда ёки у бажарган ишнинг ҳажмига қараб амалга оширилади. Тўлиқсиз иш вақти шартларида ишлаш ходимлар учун ҳар йилги асосий меҳнат таътили давомийлигининг, меҳнат стажини ҳисоблаб чиқаришнинг ва бошқа меҳнат ҳуқуқларининг бирор-бир чекланишларига сабаб бўлмайди	равишда ёки у бажарган ишнинг ҳажмига қараб амалга оширилади. Тўлиқсиз иш вақти шартларида ишлаш ходимлар учун ҳар йилги асосий меҳнат таътили давомийлигининг, меҳнат стажини ҳисоблаб чиқаришнинг ва бошқа меҳнат ҳуқуқларининг бирор-бир чекланишларига сабаб бўлмайди
398-модда. Ҳомиладор аёллар ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул шахсларга тўлиқсиз иш вақти белгилаш Иш берувчи ҳомиладор аёлнинг, ўн тўрт ёшга тўлмаган боланинг (ўн олти ёшга тўлмаган ногиронлиги бўлган боланинг) ота-онасидан бирининг (ота-она ўрнини босувчи шахснинг), шунингдек оиланинг бетоб аъзосини парваришлашни амалга ошираётган шахснинг илтимосига кўра уларга тиббий хулосага мувофиқ тўлиқсиз иш вақти белгилаши шарт.	398-модда. Ҳомиладор аёллар ва оилавий вазифаларни бажариш билан машғул шахсларга тўлиқсиз иш вақти белгилаш **Иш берувчи қуйидаги шахсларга уларнинг илтимосига кўра тўлиқсиз иш вақти белгилаши шарт:** **ҳомиладор аёлга;** **ўн тўрт ёшга тўлмаган боланинг (ўн олти ёшга тўлмаган ногиронлиги бўлган боланинг) ота-онасидан бирига (ота-онанинг ўрнини босувчи шахсга);** **тиббий хулосага мувофиқ оиланинг бетоб аъзосини парваришлашни амалга ошираётган шахсга**
570-модда. Асосий тушунчалар Яраштирув-воситачилик тартиб-таомиллари жамоавий меҳнат низосини дастлаб яраштириш комиссиясида, унда келишувга эришилмаганда эса меҳнат арбитражида, шунингдек тарафларнинг ўзаро келишувига кўра медиация тартиб-таомилларини қўллаган ҳолда тадрижий ҳал этишдан (тартибга солишдан) иборатдир.	570-модда. Асосий тушунчалар Яраштирув-воситачилик тартиб-таомиллари жамоавий меҳнат низосини дастлаб яраштириш комиссиясида, унда келишувга эришилмаганда эса меҳнат арбитражида, шунингдек тарафларнинг ўзаро келишувига кўра медиация тартиб-таомилларини қўллаган ҳолда тадрижий ҳал этишдан (тартибга солишдан) иборатдир.

Старая редакция	Новая редакция
Яраштириш комиссияси жамоавий меҳнат низосини тарафларни яраштириш йўли билан ҳал этиш (тартибга солиш) учун иш берувчи ва ходимлар (уларнинг вакиллари) ўртасидаги келишув асосида тузиладиган органдир. Меҳнат арбитражи яраштириш комиссиясида келишувга эришилмаганда жамоавий меҳнат низоси тарафлари томонидан низони ҳал этиш учун ваколатли шахсларни жалб этган ҳолда тузиладиган вақтинча ёки доимий асосда фаолият кўрсатувчи органдир. Иш берувчининг (унинг вакилининг) ходимлар (уларнинг вакиллари) талабларининг барчасини ёки бир қисмини рад этиш тўғрисидаги қарори хабар қилинган кун ёки иш берувчи (унинг вакили) ушбу Кодекс 572-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида назарда тутилган муддатларда ўз қарори ҳақида хабар қилмаган кун жамоавий меҳнат низоси бошланган кун ҳисобланади.	Яраштириш комиссияси жамоавий меҳнат низосини тарафларни яраштириш йўли билан ҳал этиш (тартибга солиш) учун иш берувчи ва ходимлар (уларнинг вакиллари) ўртасидаги келишув асосида тузиладиган органдир. Меҳнат арбитражи яраштириш комиссиясида келишувга эришилмаганда жамоавий меҳнат низоси тарафлари томонидан низони ҳал этиш учун ваколатли шахсларни жалб этган ҳолда тузиладиган вақтинча ёки доимий асосда фаолият кўрсатувчи органдир. Иш берувчининг (унинг вакилининг) ходимлар (уларнинг вакиллари) талабларининг барчасини ёки бир қисмини рад этиш тўғрисидаги қарори хабар қилинган кун ёки иш берувчи (унинг вакили) ушбу Кодекс 572-моддасининг иккинчи ва учинчи қисмларида назарда тутилган муддатларда ўз қарори ҳақида хабар қилмаган кун жамоавий меҳнат низоси бошланган кун ҳисобланади. **Иш ташлаш — бу ходимларнинг меҳнатга оид, ижтимоий-иқтисодий ва касбий манфаатларини ҳимоя қилиш мақсадида иш берувчи билан жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш усули сифатида меҳнат мажбуриятларини вақтинча, ихтиёрий ва биргаликда тўлиқ ёки қисман бажаришни тўхтатишдир**
576-модда. Жамоавий меҳнат низосини меҳнат арбитражида ҳал этиш (тартибга солиш) Меҳнат арбитражи жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш (тартибга солиш) бўйича органдир. Вақтинчалик	576-модда. Жамоавий меҳнат низосини меҳнат арбитражида ҳал этиш (тартибга солиш) Меҳнат арбитражи жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш (тартибга солиш) бўйича органдир. Вақтинчалик

Старая редакция	Новая редакция
меҳнат арбитражи жамоавий меҳнат низоси тарафлари томонидан мазкур жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш (тартибга солиш) учун жамоавий меҳнат низоларини ҳал этиш (тартибга солиш) бўйича тегишли давлат органи билан биргаликда тузилади. Тегишли ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича уч томонлама комиссиянинг қарорига кўра комиссия ҳузурида тарафларнинг келишуви асосида ҳал этиш (тартибга солиш) учун ўзига топшириладиган жамоавий меҳнат низоларини ҳал этиш (тартибга солиш) мақсадида доимий асосда фаолият кўрсатувчи меҳнат арбитражи тузилиши мумкин.	меҳнат арбитражи жамоавий меҳнат низоси тарафлари томонидан мазкур жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш (тартибга солиш) учун жамоавий меҳнат низоларини ҳал этиш (тартибга солиш) бўйича тегишли давлат органи билан биргаликда тузилади. Тегишли ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича уч томонлама комиссиянинг қарорига кўра комиссия ҳузурида тарафларнинг келишуви асосида ҳал этиш (тартибга солиш) учун ўзига топшириладиган жамоавий меҳнат низоларини ҳал этиш (тартибга солиш) мақсадида доимий асосда фаолият кўрсатувчи меҳнат арбитражи тузилиши мумкин.
Жамоавий меҳнат низосини медиатор иштирокида ҳал этиш (тартибга солиш) якунланганидан кейин келишмовчиликлар баённомаси тузилган кундан кейинги иш кунидан кечиктирмай ёхуд медиатор номзоди хусусида жамоавий меҳнат низоси тарафларининг келишувига эришилиши керак бўлган муддат тугагач ёки тарафларнинг ёки тарафлардан бири жамоавий меҳнат низосини медиатор иштирокида ҳал этишни (тартибга солишни) рад этганлиги тўғрисидаги баённома расмийлаштирилганидан кейин жамоавий меҳнат низосининг тарафлари жамоавий меҳнат низосини меҳнат арбитражида ҳал этиш (тартибга солиш) юзасидан музокаралар ўтказиши шарт.	Жамоавий меҳнат низосини медиатор иштирокида ҳал этиш (тартибга солиш) якунланганидан кейин келишмовчиликлар баённомаси тузилган кундан кейинги иш кунидан кечиктирмай ёхуд медиатор номзоди хусусида жамоавий меҳнат низоси тарафларининг келишувига эришилиши керак бўлган муддат тугагач ёки тарафларнинг ёки тарафлардан бири жамоавий меҳнат низосини медиатор иштирокида ҳал этишни (тартибга солишни) рад этганлиги тўғрисидаги баённома расмийлаштирилганидан кейин жамоавий меҳнат низосининг тарафлари жамоавий меҳнат низосини меҳнат арбитражида ҳал этиш (тартибга солиш) юзасидан музокаралар ўтказиши шарт.
Жамоавий меҳнат низоси тарафлари жамоавий меҳнат низосини меҳнат арбитражида ҳал этишга (тартибга солишга) рози бўлган тақдирда, улар томонидан меҳнат арбитражининг қарорларини бажариш мажбурийлиги	Жамоавий меҳнат низоси тарафлари жамоавий меҳнат низосини меҳнат арбитражида ҳал этишга (тартибга солишга) рози бўлган тақдирда, улар томонидан меҳнат арбитражининг қарорларини бажариш мажбурийлиги

Старая редакция	Новая редакция
тўғрисидаги шартни ўз ичига олган тегишли келишув тузилади. Шундан сўнг жамоавий меҳнат низосининг тарафлари ижтимоий шерикликнинг бирламчи даражасида жамоавий меҳнат низосини ҳал этишда (тартибга солишда) икки иш кунигача бўлган муддатда, ижтимоий шерикликнинг бошқа даражаларида жамоавий меҳнат низосини ҳал этишда (тартибга солишда) эса тўрт иш кунигача бўлган муддатда жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш (тартибга солиш) бўйича тегишли давлат органи билан биргаликда ушбу жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш (тартибга солиш) учун вақтинчалик меҳнат арбитражини тузиши ёхуд уни тегишли ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича уч томонлама комиссия ҳузурида ташкил этилган доимий асосда фаолият кўрсатувчи меҳнат арбитражига ҳал этиш (тартибга солиш) учун топшириши шарт. Вақтинчалик меҳнат арбитражининг таркиби ва регламенти иш берувчининг (иш берувчилар вакилининг), ходимлар вакилининг ҳамда жамоавий меҳнат низоларини ҳал этиш (тартибга солиш) бўйича давлат органининг қарори билан белгиланади. Доимий асосда фаолият кўрсатувчи меҳнат арбитражида жамоавий меҳнат низосини ҳал қилиш (тартибга солиш) учун меҳнат арбитражининг таркибини шакллантириш тартиби ҳамда унинг регламенти тегишли ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича уч томонлама комиссия томонидан тасдиқланадиган доимий асосда фаолият кўрсатувчи	тўғрисидаги шартни ўз ичига олган тегишли келишув тузилади. Шундан сўнг жамоавий меҳнат низосининг тарафлари ижтимоий шерикликнинг бирламчи даражасида жамоавий меҳнат низосини ҳал этишда (тартибга солишда) икки иш кунигача бўлган муддатда, ижтимоий шерикликнинг бошқа даражаларида жамоавий меҳнат низосини ҳал этишда (тартибга солишда) эса тўрт иш кунигача бўлган муддатда жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш (тартибга солиш) бўйича тегишли давлат органи билан биргаликда ушбу жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш (тартибга солиш) учун вақтинчалик меҳнат арбитражини тузиши ёхуд уни тегишли ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича уч томонлама комиссия ҳузурида ташкил этилган доимий асосда фаолият кўрсатувчи меҳнат арбитражига ҳал этиш (тартибга солиш) учун топшириши шарт. Вақтинчалик меҳнат арбитражининг таркиби ва регламенти иш берувчининг (иш берувчилар вакилининг), ходимлар вакилининг ҳамда жамоавий меҳнат низоларини ҳал этиш (тартибга солиш) бўйича давлат органининг қарори билан белгиланади. Доимий асосда фаолият кўрсатувчи меҳнат арбитражида жамоавий меҳнат низосини ҳал қилиш (тартибга солиш) учун меҳнат арбитражининг таркибини шакллантириш тартиби ҳамда унинг регламенти тегишли ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича уч томонлама комиссия томонидан тасдиқланадиган доимий асосда фаолият кўрсатувчи

Старая редакция	Новая редакция
меҳнат арбитражи тўғрисидаги низом билан белгиланади. Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги томонидан Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича республика уч томонлама комиссиясининг фикр-мулоҳазаларини инобатга олган ҳолда доимий асосда фаолият кўрсатувчи меҳнат арбитражининг намунавий низоми тасдиқланиши мумкин. Жамоавий меҳнат низоси ижтимоий шерикликнинг бирламчи даражасида жамоавий меҳнат низосини ҳал этишда (тартибга солишда) ушбу низо тарафларининг вакиллари иштирокида беш иш кунигача бўлган муддатда, жамоавий меҳнат низосини ижтимоий шерикликнинг бошқа даражаларида ҳал этишда эса вақтинчалик меҳнат арбитражи тузилган ёки жамоавий меҳнат низоси доимий асосда фаолият кўрсатаётган меҳнат арбитражига ҳал этиш (тартибга солиш) учун топширилган кундан эътиборан ўн иш кунигача бўлган муддатда меҳнат арбитражида ҳал этилади (тартибга солинади). Меҳнат арбитражи: жамоавий меҳнат низоси тарафларининг мурожаатларини кўриб чиқади; жамоавий меҳнат низосига тааллуқли бўлган зарур ҳужжатлар ва маълумотларни олади; зарур бўлган ҳолларда, республика ижро этувчи ҳокимият органларини, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларини ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларини жамоавий меҳнат низосининг эҳтимол	меҳнат арбитражи тўғрисидаги низом билан белгиланади. Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги томонидан Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича республика уч томонлама комиссиясининг фикр-мулоҳазаларини инобатга олган ҳолда доимий асосда фаолият кўрсатувчи меҳнат арбитражининг намунавий низоми тасдиқланиши мумкин. Жамоавий меҳнат низоси ижтимоий шерикликнинг бирламчи даражасида жамоавий меҳнат низосини ҳал этишда (тартибга солишда) ушбу низо тарафларининг вакиллари иштирокида беш иш кунигача бўлган муддатда, жамоавий меҳнат низосини ижтимоий шерикликнинг бошқа даражаларида ҳал этишда эса вақтинчалик меҳнат арбитражи тузилган ёки жамоавий меҳнат низоси доимий асосда фаолият кўрсатаётган меҳнат арбитражига ҳал этиш (тартибга солиш) учун топширилган кундан эътиборан ўн иш кунигача бўлган муддатда меҳнат арбитражида ҳал этилади (тартибга солинади). Меҳнат арбитражи: жамоавий меҳнат низоси тарафларининг мурожаатларини кўриб чиқади; жамоавий меҳнат низосига тааллуқли бўлган зарур ҳужжатлар ва маълумотларни олади; зарур бўлган ҳолларда, республика ижро этувчи ҳокимият органларини, маҳаллий ижро этувчи ҳокимият органларини ва фуқароларнинг ўзини ўзи бошқариш органларини жамоавий меҳнат низосининг эҳтимол

Старая редакция	Новая редакция
тутилган ижтимоий, иқтисодий ва бошқа оқибатлари тўғрисида хабардор қилади; жамоавий меҳнат низосининг моҳиятига кўра қарор қабул қилади. Меҳнат арбитражи қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин. Меҳнат арбитражининг жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш (тартибга солиш) тўғрисидаги қарори ушбу низо тарафларига қарор қабул қилинган куннинг кейинги иш кунидан кечиктирмай ёзма шаклда топширилади.	тутилган ижтимоий, иқтисодий ва бошқа оқибатлари тўғрисида хабардор қилади; жамоавий меҳнат низосининг моҳиятига кўра қарор қабул қилади. Меҳнат арбитражи қонунчиликка мувофиқ бошқа ваколатларни ҳам амалга ошириши мумкин. Меҳнат арбитражининг жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш (тартибга солиш) тўғрисидаги қарори ушбу низо тарафларига қарор қабул қилинган куннинг кейинги иш кунидан кечиктирмай ёзма шаклда топширилади. **Агар ушбу Кодекс 589-моддасининг биринчи ва иккинчи қисмларига биноан жамоавий меҳнат низосини ҳал қилиш учун иш ташлаш ўтказиб бўлмайдиган бўлса, жамоавий меҳнат низосини меҳнат арбитражида кўриб чиқиш мажбурий ҳисобланади ва меҳнат арбитражининг қарори тарафлар учун, уларнинг ушбу масала бўйича келишуви мавжудлигидан қатъи назар, мажбурий ҳисобланади.** **Агар тарафлар вақтинча меҳнат арбитражини тузиш, унинг таркиби ва қоидалари тўғрисида ёки жамоавий меҳнат низосини доимий меҳнат арбитражига ўтказиш тўғрисида келишувга эришмаса, ушбу масалалар юзасидан қарор жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органлари томонидан қабул қилинади.**
577-модда. Жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органлари	577-модда. Жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органлари

Старая редакция	Новая редакция
Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги ҳамда вилоятлар ва Тошкент шаҳар камбағалликни қисқартириш ва бандлик бош бошқармалари жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органларидир. Иш берувчи жамоавий меҳнат низоси бошланган пайтдан эътиборан кейинги иш кунидан кечиктирмай жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органини ташкилотда низо юзага келганлиги ҳақида ёзма ёки электрон шаклда хабардор қилади. Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги: ижтимоий шерикликнинг тармоқ ва республика даражасида юзага келадиган жамоавий меҳнат низоларининг ҳисобини юритади; жамоавий меҳнат низоларини тартибга солишга кўмаклашади; меҳнат арбитрларини ҳисобга олиш бўйича маълумотлар базасини юритади; меҳнат арбитрларини тайёрлашни ташкил этади; жамоавий меҳнат низосини меҳнат арбитражида кўриб чиқишга доир ишларни ташкил этиш тўғрисидаги тавсияларни тасдиқлайди.	Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги, Қорақалпоғистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги ҳамда вилоятлар ва Тошкент шаҳар камбағалликни қисқартириш ва бандлик бош бошқармалари жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органларидир. Иш берувчи жамоавий меҳнат низоси бошланган пайтдан эътиборан кейинги иш кунидан кечиктирмай жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органини ташкилотда низо юзага келганлиги ҳақида ёзма ёки электрон шаклда хабардор қилади. Ўзбекистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги: ижтимоий шерикликнинг тармоқ ва республика даражасида юзага келадиган жамоавий меҳнат низоларининг ҳисобини юритади; жамоавий меҳнат низоларини тартибга солишга кўмаклашади; меҳнат арбитрларини ҳисобга олиш бўйича маълумотлар базасини юритади; меҳнат арбитрларини тайёрлашни ташкил этади; жамоавий меҳнат низосини меҳнат арбитражида кўриб чиқишга доир ишларни ташкил этиш тўғрисидаги тавсияларни тасдиқлайди.

Старая редакция	Новая редакция
Қорақалпоғистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги ҳамда вилоятлар ва Тошкент шаҳар камбағалликни қисқартириш ва бандлик бош бошқармалари. ижтимоий шерикликнинг бирламчи ва ҳудудий даражасида юзага келадиган жамоавий меҳнат низоларининг ҳисобини юритади; жамоавий меҳнат низоларини тартибга солишга кўмаклашади. Жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органлари ўз ваколатлари доирасида: зарур бўлган тақдирда, жамоавий меҳнат низоси тарафлари вакилларининг ваколатларини текширади; жамоавий меҳнат низоларининг юзага келиш сабабларини аниқлайди, таҳлил қилади ва умумлаштиради, уларни бартараф этиш юзасидан таклифлар тайёрлайди; жамоавий меҳнат низосининг тарафларига уни кўриб чиқиш ва тартибга солишнинг барча босқичларида услубий ёрдам кўрсатади. Жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органлари жамоавий меҳнат низоларини тартибга солишга доир ишларни ташкил этиш чоғида ходимлар ва иш берувчиларнинг вакиллари билан ҳамкорлик қилади.	Қорақалпоғистон Республикаси Камбағалликни қисқартириш ва бандлик вазирлиги ҳамда вилоятлар ва Тошкент шаҳар камбағалликни қисқартириш ва бандлик бош бошқармалари. ижтимоий шерикликнинг бирламчи ва ҳудудий даражасида юзага келадиган жамоавий меҳнат низоларининг ҳисобини юритади; жамоавий меҳнат низоларини тартибга солишга кўмаклашади. Жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органлари ўз ваколатлари доирасида: зарур бўлган тақдирда, жамоавий меҳнат низоси тарафлари вакилларининг ваколатларини текширади; жамоавий меҳнат низоларининг юзага келиш сабабларини аниқлайди, таҳлил қилади ва умумлаштиради, уларни бартараф этиш юзасидан таклифлар тайёрлайди; жамоавий меҳнат низосининг тарафларига уни кўриб чиқиш ва тартибга солишнинг барча босқичларида услубий ёрдам кўрсатади. Жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органлари жамоавий меҳнат низоларини тартибга солишга доир ишларни ташкил этиш чоғида ходимлар ва иш берувчиларнинг вакиллари билан ҳамкорлик қилади. **Жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органларининг ваколатли ходимлари ташкилотдаги жамоавий меҳнат низоси тўғрисида хабар олинган пайтдан бошлаб иш берувчининг иш**

Старая редакция	Новая редакция
	жойига жамоавий меҳнат низосини ҳал қилиш, низонинг сабабларини аниқлаш ва ҳал қилишга кўмаклашиш учун хизмат гувоҳномасини кўрсатган ҳолда монеликсиз ташриф буюриш ҳуқуқига эга.
581-модда. Даъво хусусиятига эга жамоавий меҳнат низоларини судда кўриб чиқиш Қонунчиликни, жамоа келишувларини ва жамоа шартномасини, иш берувчи томонидан касаба уюшмаси қўмитаси билан келишилган ҳолда қабул қилинган ички ҳужжатларни қўллаш хусусидаги жамоавий меҳнат низолари суд томонидан кўриб чиқилиши лозим. Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган жамоавий меҳнат низоларини судларда кўриб чиқиш ҳамда суд қарорларини ижро этиш чоғида ушбу Кодексда якка тартибдаги меҳнат низолари учун белгиланган тегишли қоидалар ва муддатлар қўлланилади.	**581-модда. Иш ташлаш ҳуқуқи** **Агар ушбу Кодексда белгиланган яраштирув-воситачилик тартиб-таомиллари орқали жамоавий меҳнат низосини ҳал қилишнинг иложи бўлмаса, шунингдек иш берувчи яраштирув-воситачилик тартиб-таомилларидан бош тортган ёки жамоавий меҳнат низосини ҳал қилиш пайтида эришилган келишувни бажармаган бўлса, меҳнат жамоаси жамоавий меҳнат низосини ҳал қилишнинг усули сифатида иш ташлаш тўғрисида қарор қабул қилиши мумкин.** **Иш ташлашда қатнашиш ихтиёрийдир. Ҳеч ким иш ташлашда қатнашишга ёки унда қатнашмасликка мажбур қилиниши мумкин эмас.** **Иш ташлаш, қоида тариқасида, ходимларнинг доимий иш жойида амалга оширилади**
	582-модда. Иш ташлашни эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилиш **Иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарор ташкилот (филиал, ваколатхона ёки бошқа алоҳида**

Старая редакция	Новая редакция
	таркибий бўлинма) ходимларининг умумий йиғилишида (конференциясида) қатнашаётган ходимларнинг (делегатларнинг) эллик фоизидан кўпроғи ёқлаб берган овози билан қабул қилинади. **Ташкилот (филиал, ваколатхона ёки бошқа алоҳида таркибий бўлинма) ходимларининг умумий йиғилиши (конференцияси) томонидан иш ташлашни эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилиш иш ташлаш бошланишидан камида бир ой олдин ушбу Кодекснинг 36-моддасида белгиланган тартибда амалга оширилади.** **Иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарорда қуйидагилар кўрсатилиши керак:** **иш ташлашни эълон қилиш ва ўтказиш учун асос бўлган жамоавий меҳнат низоси тарафларининг келишмовчиликлари рўйхати;** **иш ташлаш бошланадиган сана, вақт ва жой;** **иш ташлашга раҳбарлик қилувчи ва унинг иш ташлаш чоғидаги ваколатлари тўғрисидаги маълумотлар;** **ходимларнинг яраштирув-воситачилик тартиб-таомилларида иштирок этувчи вакиллари рўйхати.**
	583-модда. Иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарор ҳақида хабардор қилиш **Касаба уюшмаси қўмитаси иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарор ҳақида иш берувчини ушбу**

Старая редакция	Новая редакция
	қарор қабул қилинган пайтдан эътиборан бир иш кунидан кечиктирмай ёзма равишда хабардор қилиши керак. **Иш берувчи бўлажак иш ташлашни эълон қилиш тўғрисида ёзма хабарномани олган пайтдан эътиборан бир иш кунидан кечиктирмай бу ҳақда жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органларини ёзма равишда огоҳлантиради.** **Иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарорда белгиланган вақтда иш ташлаш бошланмаган бўлса, жамоавий меҳнат низосини ҳал қилиш ушбу Кодекснинг 573-моддасида белгиланган тартибда амалга оширилади.**
	584-модда. Иш ташлашга раҳбарлик қилиш **Иш ташлашга касаба уюшмаси қўмитасининг ваколатли вакили раҳбарлик қилади.** **Иш ташлашга раҳбарлик қилувчи:** **ходимлар умумий йиғилишларини (конференцияларини) чақиришга;** **иш берувчидан ходимларнинг манфаатларига дахлдор масалалар бўйича маълумот олишга;** **иш ташлашни эълон қилиш ва ўтказиш учун асос бўлган келишмовчиликларни ҳал қилишда ходимлар номидан иш юритишга;**

Старая редакция	Новая редакция
	келишиб олиниши зарур бўлган масалалар бўйича фикрларни тайёрлаш учун мутахассисларни жалб қилишга; **иш ташлашда иштирок этаётган ходимларнинг эллик фоизидан кўпроғининг розилиги билан иш ташлашни тўхтатиб қўйишга ҳақли.** **Иш ташлашга раҳбарлик қилувчи:** **иш ташлаш амалга оширилаётган даврда Ўзбекистон Республикасининг Конституцияси, қонунлари ва бошқа қонунчилик ҳужжатларига риоя этилишини таъминлаши;** **жамоавий меҳнат низосини тинч йўл билан ҳал этиш учун барча зарур чораларни кўриши;** **иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарорда назарда тутилган иш ташлаш бошланадиган сана, вақт ва жойга доир талабларга амал қилинишини таъминлаши;** **жамоавий меҳнат низоси тарафларига, давлат органлари ва ташкилотларига ёлғон ёки бузиб кўрсатилган ахборот тақдим қилмаслиги;** **ўзига берилган ваколатлар доирасидан четга чиқмаслиги шарт.**
	585-модда. Ходимларга иш ташлаш муносабати билан бериладиган кафолатлар

Старая редакция	Новая редакция
	Ходимнинг иш ташлаш билан боғлиқ жараёнда иштирок этгани уни интизомий жавобгарликка тортиш учун асос сифатида кўриб чиқилиши мумкин эмас. **Иш ташлаш пайтида унда иштирок этадиган ходимнинг иш жойи ва лавозими сақланиб қолади.** **Иш берувчи ходимга у иш ташлашда қатнашган вақтида иш ҳақини тўламаслик ҳуқуқига эга.** **Иш ташлашда иштирок этмаган, бироқ иш ташлаш ўтказилаётганлиги сабабли бекор туриб қолган ходимларга ҳақ тўлаш ушбу Кодексда белгиланган тартибда амалга оширилади. Иш ташлашда иштирок этмаган ходимлар бекор туриб қолиш муносабати билан иш берувчининг ташаббуси билан ушбу Кодексда белгиланган тартибда вақтинча бошқа ишга ўтказилиши мумкин.**
	586-модда. Иш ташлашнинг бориши **Иш ташлаш пайтида жамоавий меҳнат низоси тарафлари низони яраштирув-воситачилик тартиб-таомиллари орқали ҳал қилишда давом этишлари керак.** **Ходим, иш берувчи ва касаба уюшмаси қўмитаси иш ташлаш пайтида жамоат тартибини, иш берувчининг ва ходимларнинг мол-мулки хавфсизлигини, шунингдек тўхтатилиши инсон ҳаёти ва соғлиғига бевосита хавф туғдирадиган ускуналарнинг ишлашини таъминлаш бўйича чоралар кўриши шарт.**

Старая редакция	Новая редакция
	Ушбу Кодекс 589-моддасининг учинчи қисмида назарда тутилган хизматларда (соҳаларда) минимал зарур ишлар (хизматлар) таъминланиши шарт.
	587-модда. Эълон қилинган иш ташлашнинг бошлаш вақтини кечиктириш ёки иш ташлашни тўхтатиб туриш **Иш ташлаш инсонларнинг ҳаёти ва соғлиғига зарар етказиш реал хавфини келтириб чиқарса, тинчлик ва хавфсизликка, жамоат хавфсизлиги ва жамоат тартибига, экологик барқарорликка таҳдид солса, суднинг қарорига асосан:** **эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақти ўттиз календарь кундан кўп бўлмаган муддатга кечиктирилиши;** **иш ташлаш ўттиз календарь кундан кўп бўлмаган муддатга тўхтатиб турилиши мумкин.** **Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш ёки иш ташлашни тўхтатиб туриш тўғрисидаги суднинг қарори тўғрисида ходимлар иш ташлашга раҳбарлик қилувчи орқали дарҳол хабардор қилиниши шарт.** **Эълон қилинган иш ташлашнинг бошланиш вақтини кечиктириш ёки иш ташлашни тўхтатиб туриш тўғрисидаги суднинг қарори дарҳол ижро этилиши керак**.
	588-модда. Иш ташлашни қайта тиклаш

Старая редакция	Новая редакция
	Иш берувчи томонидан жамоавий меҳнат низосини ҳал этиш (тартибга солиш) жараёнида меҳнат жамоаси билан эришилган келишувларда белгиланган мажбуриятлар бажарилмаган тақдирда тугатилган иш ташлаш қайта тикланиши мумкин. **Иш ташлашни қайта тиклаш учун жамоавий меҳнат низосини яраштирув-воситачилик тартиб-таомиллари асосида қайта кўриб чиқиш талаб қилинмайди.** **Касаба уюшмаси қўмитаси иш берувчини ва жамоавий меҳнат низоларини тартибга солиш бўйича давлат органини иш ташлаш қайта тикланиши тўғрисида камида етмиш икки соат олдин ёзма равишда огоҳлантириши керак.**
	589-модда. Иш ташлашга оид чекловлар **Фавқулодда ҳолат ёки фавқулодда вазиятлар пайтида, уруш ҳолатида, умумий сафарбарлик эълон қилинган даврда иш ташлаш тақиқланади.** **Иш ташлашда қуйидагиларнинг қатнашиши мумкин эмас ҳамда улар иштирокидаги иш ташлаш тақиқланган ҳисобланади:** **тиббиёт ходимлари;** **давлат органининг ваколатларини амалга ошириш учун Давлат фуқаролик хизмати лавозимларининг давлат реестрига киритилган шахслар;**

Старая редакция	Новая редакция
	ҳарбий хизматчилар, судьялар, суд ва ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органларнинг махсус (ҳарбий) унвонларга ёки мартаба (малака, мансаб) даражаларига эга ходимлари; **энергия ва сув таъминоти тизими ташкилотлари ходимлари;** **алоқа тизими ходимлари.** **Фуқароларнинг ҳаёти, соғлиғи ва шахсий хавфсизлиги учун фаолияти ҳаётий муҳим бўлмаган, бироқ аҳолининг кундалик ҳаётини таъминлашда муҳим ўрин тутадиган ташкилотларда, шунингдек иш ташлаш давомийлиги ва кўлами туфайли аҳолининг одатдаги турмуш шароитларига таҳдид солувчи хизматларда (соҳаларда) минимал зарур ишлар (хизматлар) мажбурий жорий этилиши мумкин.** **Ушбу модданинг учинчи қисмида назарда тутилган минимал зарур ишлар (хизматлар) ва улар амалга оширилиши лозим бўлган ташкилотлар (хизматлар, соҳалар) рўйхати Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича республика уч томонлама комиссияси билан келишилган ҳолда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан белгиланади.**
	590-модда. Ноқонуний иш ташлаш **Агар ушбу Кодекс ва бошқа қонунларда назарда тутилган талабларни бузган ҳолда иш ташлаш амалга оширилган (амалга оширилаётган, амалга**

Старая редакция	Новая редакция
	ошириладиган) ёки иш ташлашни эълон қилиш тўғрисида қарор қабул қилинган бўлса, бу ноқонуний иш ташлаш деб топилади. **Иш ташлаш суд томонидан ноқонуний деб топилганда, мазкур масала бўйича суднинг қарори тўғрисида ходимлар иш ташлашга раҳбарлик қилувчи орқали дарҳол хабардор қилиниши шарт.** **Иш ташлашни ноқонуний деб топиш тўғрисидаги суднинг қарори дарҳол ижро этилиши керак.**
	591-модда. Иш ташлашни тугатиш **Иш ташлаш қуйидаги ҳолларда тугатилади:** **жамоавий меҳнат низоси тарафлари томонидан ўзаро ёзма келишувга эришилганда;** **иш берувчи томонидан иш ташлашни эълон қилиш тўғрисидаги қарорда иш ташлашни эълон қилиш ва ўтказиш учун асос бўлган келишмовчиликлар бартараф этилганда;** **суд томонидан қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда ноқонуний деб топилганда;** **иш ташлашда иштирок этаётган ходимларнинг эллик фоизидан кўпроғининг розилиги билан иш ташлашдан воз кечилганида.** **Ходимлар иш ташлаш тугатилгандан кейинги иш кунидан кечиктирмай меҳнат шартномасида назарда тутилган мажбуриятларини давом эттириши зарур.**

Старая редакция	Новая редакция
	592-модда. Иш ташлаш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганлик учун жавобгарлик **Иш ташлаш тўғрисидаги қонун ҳужжатларини бузганликда айбдор шахслар белгиланган тартибда жавобгар бўлади.**
	593-модда. Даъво хусусиятига эга жамоавий меҳнат низоларини судда кўриб чиқиш **Қонунчиликни, жамоа келишувларини ва жамоа шартномасини, иш берувчи томонидан касаба уюшмаси қўмитаси билан келишилган ҳолда қабул қилинган ички ҳужжатларни қўллаш хусусидаги жамоавий меҳнат низолари суд томонидан кўриб чиқилиши лозим.** **Ушбу модданинг биринчи қисмида кўрсатилган жамоавий меҳнат низоларини судларда кўриб чиқиш ҳамда суд қарорларини ижро этиш чоғида ушбу Кодексда якка тартибдаги меҳнат низолари учун белгиланган тегишли қоидалар ва муддатлар қўлланилади.**